

Ángel González DORESTE

DORESTE, PINTOR LUGUÉS

No mes de novembro do 1948 a familia González Doreste embarcou no vapor “Escolano” da navieira Transmediterránea dende o porto de Las Palmas de Gran Canaria a Vigo; nunha semana pasou dun clima temperado polos ventos alisios á fría humidade do inverno iniciado en Lugo onde concluíu a viaxe. De modo que Ánxel con quince anos tiña un pasado á maneira dos personaxes de ficción. Naceu en 1933.

“A diferenza entre o que me atopei aló e as propias illas Canarias foi grande”. A lingua canaria quedou atrás, detida, case intacta, no refuxio da memoria. Cando chega a Lugo, con todo, e sobre todo el, amigo de pensar e de racionalizar, queda gratamente sorprendido. Unha aldea galega tiña que ser para el, efectivamente, un misterio. Estrañounos na primeira comida que fixemos en Sanfiz (Sarria – Lugo), na casa do meu tío, ver un Doreste aberto a lacón con chourizos e grelos ou a unha perdiz, pero así foi. Como tamén se mostrou aberto á famosa nevada, grande por certo, que nun mes de maio dos cincuenta caeu sobre Lugo. O noso amigo desfrutou cos brazos abertos no medio da Praza Maior mentres Manolo Roca, Salvador Castro e mais eu buscábamos refuxio nun portal.

Cando tiñamos 16 anos o mestre de debuxo deunos un álbum cunha porrada de láminas que debíamos debuxar. Eramos torpes, por non dicir que declaradamente ineptos, e “o guanche”, que era como lle

chamábamos os amigos, aproveitou para facer negocio vendendo clandestinamente nos corredores do instituto os debuxos a peseta. Así, trampeando cos poucos reais que tiñamos, comezou unha amizade que xa dura preto de 58 anos. Un día o Doreste, logo dunha entrevista que lle fixeron no diario lugués “El Progreso”, entre o pitillo e o coñac, resaltaba esta amizade tan perdurable como algo grande por riba de calquera conxuntura. Amén.

No piso onde vivía Ánxel Xohán, pai do noso amigo, a carón do parque, pintaban artistas, escribían literatos e espertaban poetas. Todo aquel caos estaba perfectamente estruturado e aló entendíanse panadeiros–guitarristas, como Plantón, con poetas de restaurante de vapor turístico e conta contos. Todo isto era posible gracias ao bo facer do pai e animou a vida do noso artista pasando de non ter case que pintar, a ter cola para que inmortalizase a algunha persoa.

Nós, que xogábamos mundiais de fútbolín no fondo da rúa das dulcerías baixo os lacónicos e ben pensados nomes de equipo “A”, “B” e “C”, como nos bautizou Iglesias Requejo, inxenuamente tiñamos gastos, pero non tiñamos cartos, así que decidimos soluciónalo problema empregando as habilidades do “ganche”. Mercamos un bloc que lle regalamos, así que cando estábamos apretados pola necesidade, *cataplún, retrato que te crió*, como se fose un cheque ó portador na barra do bar ou na taquilla do cine.

Un día durante as festas do San Froilán estábamos tomando un viño cando Xosé Antonio Martín Gómez, sobriño do mestre Camarón, desgraciadamente falecido, propuxo irmos a Madrid porque Lugo resultaba moi monótono e aburrido. Estabamos detrás do Concello sen saber que facer, polo que a idea foi aceptada. Pero, para variar, non tiñamos un can e Martín, que era o único que traballaba, exclamou: “o taxi págoo eu!”. E, en menos de cinco segundos estábamos todos sentados dentro do taxi e o taxista xa prendera o motor. “Comeza a aventura do “Equipo A”, informounos Requejo, ordenando rumbo a Nadela. E de alí non pasamos. Con desculpas sen fundamento regresamos a Lugo e fómomos sentar ó bar da señora Visita tomar un viño con tapa de cacahuetes. Como o ambiente era etílico abondo, eu saín escopeteado para a casa e collín un pouco de amoníaco e volvíñ ao bar repartindo amoníaco polas fosas nasais dos amigos. O que espertou un cabreo xeneralizado. Eu, que non me vía a min mesmo, debía ser un espectáculo extraordinario repartindo amoníaco a destro e sinistro. Os clientes foron resgardarse todos eles ó patio, o tempo que me sacaron en axiña de dentro e mandáronme para a casa. Pero volvíñ, asistindo para o meu maior asombro, a unha das arengas de Requejo e de Martín que propoñían facer realidade a primitiva idea de marchármonos todos para Madrid. Era noutros tempos.

Antes ou despois todos optamos por irmos, case todos tamén rematamos por regresar. Con 27 anos, a viaxe de Doreste foi a París. Por aqueles días estaba posuído pola necesidade de comunicación

artística. Estaba absorto. Foi para aprender a pintar, pero para estar aló tiña que comer, polo menos, unha vez ao día e, en troques de pintar tanto como desexaba, tiña que traballar. Foi sen embargo listo. Chegou a París en maio do 1960 e deixouno no 1963 cando se decatou de que para facer esa vida bohemia hai que ter moitos cartos ou morrer no intento. Fabricouse unha fantasía para que o seu pai non pensara que pasaba fame. Inventou un millonario con casa de campo e instituíuse en profesor de español dos seus fillos ficticios. Entón, en medio desa paranoia, apareceu Rosa, a súa muller, coa súa notable claridade de ideas. Para aprender abondaba cunha viaxe ao ano a París. Non facía falta pasar fame. Tal como dicía Antón Gómez Arias, “pinturillas”, outro pintor da pandilla, “Luís, quen fora can en París”. E tiña razón, vivían mellor que os bohemios.

Pasaron os anos. Doreste nunca volveu a vivir en Lugo, aínda que nunca nos abandonou. Desde Santander adoita a visitarnos con asiduidade, regalándonos, entre vasos de viño pola tarde e copas de coñac pola noite, memorias e conversas só propias das amizades antigas e profundas, xenerosas. Por iso agradezo que me solicitaran escribir estas liñas lembrando ao compañeiro, ao pintor galego de Canarias, ao lugués santanderino, ao amigo.

Luis Rodríguez Rodríguez

>
Dolores Doreste
Acrílico sobre tea e táboa
27 x 35 cm
2006

DEPUTACIÓN DE LUGO
VICEPRESIDENCIA PRIMEIRA

Cultura

MUSEO PROVINCIAL DE LUGO

75 ANIVERSARIO
MUSEO
PROVINCIAL
DE LUGO
CONSEJO DE FUTURO